

Streszczenie decyzji Komisji
z dnia 29 września 2010 r.
dotyczącej postępowania przewidzianego w art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
oraz w art. 54 Porozumienia EOG

(Sprawa COMP/39.315 – ENI)

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 6701)

(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/C 352/10)

Dnia 29 września 2010 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą postępowania przewidzianego w art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ⁽¹⁾. Zgodnie z przepisami art. 30 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 ⁽²⁾ Komisja niniejszym podaje do wiadomości nazwy stron oraz zasadniczą treść decyzji, wraz z informacjami na temat wszelkich nałożonych kar pieniężnych, uwzględniając jednak uzasadnione prawo przedsiębiorstw do ochrony ich tajemnicy handlowej. Pełen tekst omawianej decyzji w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności dostępny jest na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji pod adresem:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39315

1. WPROWADZENIE

- (1) Niniejsza decyzja skierowana jest do przedsiębiorstwa ENI SpA (zwanego dalej ENI). Decyzja czyni wiążącymi zobowiązania, jakie ENI przedłożyło w odpowiedzi na zastrzeżenia dotyczące naruszenia zasad konkurencji przedstawione przez Komisję w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń.

2. PROCEDURA

- (2) Sprawę podjęto w wyniku niezapowiedzianej inspekcji przeprowadzonej w dniu 5 maja 2006 r. w siedzibie przedsiębiorstwa ENI, jego spółkach zależnych oraz kontrolowanych przez nie przedsiębiorstwach zajmujących się przesyłem gazu do Włoch i z tego kraju. W dniu 20 kwietnia 2007 r. Komisja wszczęła postępowanie na mocy rozporządzenia (WE) nr 1/2003 ⁽³⁾ oraz art. 2 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 773/2004 ⁽⁴⁾. Dnia 6 marca 2009 r. Komisja przyjęła pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, w którym przedstawiła swoje zastrzeżenia w zakresie konkurencji ⁽⁵⁾. ENI zostało powiadomione o pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń pismem z dnia 9 marca 2009 r. W dniu 1 października 2009 r. ENI ustosunkowało się do pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń, podważając przedstawione w nim wnioski. W związku z tym w dniu 27 listopada 2009 r. nastąpiło złożenie ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym. W dniu 4 lutego 2010 r. ENI przedstawiło swoje uwagi w odniesieniu do zastrzeżeń

zgłoszonych podczas spotkania wyjaśniającego ⁽⁶⁾. W dniu 5 marca 2010 r., zgodnie z art. 27 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2003, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* opublikowano zawiadomienie, w którym streszczono zastrzeżenia Komisji i podsumowano zaproponowane zobowiązania oraz wezwano osoby trzecie do przedstawienia uwag na ich temat w terminie jednego miesiąca od daty publikacji zawiadomienia ⁽⁷⁾. W dniu 27 kwietnia 2010 r. Komisja przekazała przedsiębiorstwu ENI uwagi zainteresowanych osób trzecich otrzymane po opublikowaniu zawiadomienia. W dniu 10 maja 2010 r. ENI przesłało pewne wyjaśnienia dotyczące uwag osób trzecich. Dodatkowych informacji, których zażądano zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1/2003, przedsiębiorstwo udzieliło w dniu 24 maja 2010 r.

- (3) W dniu 8 lipca 2010 r. ENI przesłało zmienioną wersję zobowiązań (zwaną dalej ostatecznymi zobowiązaniami), uwzględniających odpowiedzi uczestników badania rynku.
- (4) Na posiedzeniu w dniu 9 września 2010 r. Komitet Doradczy ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominującej wydał przychylną opinię ⁽⁸⁾. Urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające przedstawił swoje sprawozdanie końcowe w dniu 13 września 2010 r ⁽⁹⁾.

3. ZASTRZEŻENIA PRZEDSTAWIONE W PISEMNYM ZGŁOSZENIU ZASTRZEŻEŃ

- (5) W pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstwo ENI mogło nadużyć swojej pozycji dominującej w rozumieniu art. 102 TFUE, stosując

⁽¹⁾ Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 81 i 82 Traktatu WE stały się odpowiednio art. 101 i 102 TFUE. Treść tych dwóch grup postanowień jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 101 i 102 TFUE należy rozumieć, tam gdzie to stosowne, jako odniesienia do art. 81 i 82 Traktatu WE.

⁽²⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18.

⁽⁵⁾ Zgodnie z art. 27 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w związku z art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 773/2004. Pisemne zgłoszenie zastrzeżeń stanowi również wstępną ocenę w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003.

⁽⁶⁾ Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 55 z 5.3.2010, s. 13.

⁽⁸⁾ Patrz str. 5 Dz.U.

⁽⁹⁾ Patrz str. 6 Dz.U.

domniemaną systematyczną strategię odmowy dostępu do swoich międzynarodowych gazociągów wykorzystywanych do przesyłu surowca do Włoch, w szczególności w odniesieniu do gazociągów TENP⁽¹⁾, Transigas⁽²⁾ oraz TAP⁽³⁾.

- (6) Domniemana systematyczna strategia odmowy dostępu mogła przyczynić się do ograniczenia możliwości konkurentów przedsiębiorstwa ENI w zakresie przesyłu gazu do Włoch przez jego międzynarodową sieć przesyłową (poprzez zawłaszczanie mocy przesyłowych, oferowanie mocy w mniej atrakcyjnej formie i strategiczne ograniczanie inwestycji w rozbudowę mocy przesyłowych). Zamknięcie dostępu do gazociągów importowych mogło zatem ograniczać zdolność konkurentów do prowadzenia skutecznej konkurencji na włoskich rynkach dostaw gazu niższego szczebla oraz zniechęcać ich do tego. Komisja doszła do wniosku, że ENI mogło celowo stosować strategię ograniczania międzynarodowych mocy przesyłowych w celu ograniczenia importu gazu do Włoch przez osoby trzecie oraz ochrony swych zysków na rynkach dostaw gazu niższego szczebla. Komisja uważa, co wyjaśniono już w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, że w tym przypadku przyczyną powstania strategii odmowy dostępu był prawdopodobnie konflikt interesów, nieodłączny w przypadku operatora, takiego jak ENI, który kontroluje zarówno przesył, jak i dostawy gazu. Praktyka taka mogła być zatem szkodliwa dla osób trzecich będących klientami w zakresie przesyłu, dla konkurencji i wreszcie dla odbiorców końcowych na rynkach dostaw gazu niższego szczebla we Włoszech.

4. ZOBOWIĄZANIA

- (7) ENI zobowiązało się do zbycia udziałów posiadanych w przedsiębiorstwach związanych z międzynarodowymi gazociągami (TENP, Transigas oraz TAG)⁽⁴⁾ odpowied-
- (1) Gazociąg TENP/Transigas umożliwia przesył gazu z Europy północnej do Włoch przez Niemcy i Szwajcarię. ENI (wraz z E.ON) sprawuje wspólną kontrolę nad gazociągiem TENP. A dokładniej, ENI kontroluje spółkę Gas Transport GmbH, posiadając pakiet kontrolny wielkości 49 % w spółce Trans Europa Naturgas Pipeline GmbH & Co, która jest właścicielem i operatorem rurociągu TENP. ENI sprawuje wyłączną kontrolę nad operatorem systemu przesyłowego – Eni Gas Transport Deutschland SpA – zarządzającym TENP w zakresie praw do przesyłu przysługujących ENI (tj. w odniesieniu do [...] % zdolności przesyłowej TENP).
- (2) Rurociąg Transigas jest kontrolowany wspólnie przez ENI i Swissgas. ENI posiada 46 % akcji spółki Transigas AG. Sprawuje również wyłączną kontrolę nad operatorem systemu przesyłowego – Eni Gas Transport International SA (ENI GTI) – który zarządza częścią gazociągu Transigas zgodnie z prawami do zdolności należącymi do ENI (tj. świadczy usługi przesyłu gazu ziemnego, w tym usługi związane z wprowadzaniem do obrotu blisko [...] % zdolności przesyłowych należących do ENI).
- (3) Gazociąg TAG umożliwia import gazu z Rosji do Włoch. ENI (wraz z OMV) sprawuje wspólną kontrolę nad operatorem systemu przesyłowego, spółką Trans Austria Gasleitung GmbH, która posiada całość praw do zdolności w zakresie przesyłu gazu ziemnego przez TAG. ENI upoważniona jest do blisko [...] % praw przesyłowych w ramach obecnej zdolności gazociągu TAG.
- (4) W szczególności ENI zobowiązało się zbyć swoje udziały w przedsiębiorstwach będących operatorami systemów przesyłowych oraz, w stosownych przypadkach, w spółkach celowych posiadających udziały i aktywa w takich przedsiębiorstwach.

niemu nabywcy, niezależnemu od ENI i niepowiązanemu z nim, w stosunku do którego brak na pierwszy rzut oka zastrzeżeń w zakresie konkurencji.

- (8) W odniesieniu do TAG ENI zbędzie swoje udziały na rzecz podmiotu publicznego, kontrolowanego pośrednio lub bezpośrednio przez rząd włoski⁽⁵⁾.
- (9) ENI zobowiązało się również, w okresie od dnia 22 grudnia 2009 r. do momentu zakończenia transakcji zbycia, nie przedłużać ani nie odnawiać żadnych umów przesyłowych, ani też nie zawierać nowych umów przynoszących jej zyski jako podmiotowi świadczącemu usługi przesyłowe, dotyczących gazociągów TAG, TENP i Transigas, z wyjątkiem potencjalnych przyszłych aukcji i innych postępowań w zakresie publicznego przydziału dwukierunkowych mocy przesyłowych, umożliwiających przesył gazu na rynki inne niż rynek włoski.
- (10) Ostateczne zobowiązania ENI są wystarczające, aby skutecznie usunąć zastrzeżenia w zakresie konkurencji wskazane w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń. Zastrzeżenia zostają usunięte, ponieważ zachowania antykonkurencyjne ENI wynikały z jego interesu polegającego na zabezpieczeniu swoich marży dostawczych przy jednoczesnym pominięciu dochodów z przesyłu gazu. Pod tym względem zaproponowane rozwiązania są odpowiednie, by usunąć konflikt interesów, który ma charakter strukturalny i wynika z integracji pionowej przedsiębiorstwa, pod warunkiem, że udziały w gazociągu zostaną zbyt odpowiednim nabywcom, niezależnym od ENI i niepowiązanym z nim, którzy na pierwszy rzut oka nie budzą żadnych zastrzeżeń w zakresie konkurencji.
- (11) Zobowiązania przyjęte w ostatecznej postaci są również konieczne, ponieważ żaden inny środek kształtujący zachowanie uczestników rynku nie usunąłby przedstawionych zastrzeżeń w równie skuteczny sposób, co zbycie należących do ENI aktywów przedsiębiorstw będących operatorami systemów przesyłowych. Zobowiązanie ENI do zbycia swoich udziałów i aktywów w międzynarodowych gazociągach (TENP, Transigas i TAG) stanowi środek strukturalny, jeden z przewidzianych w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń. W przypadku braku rozwiązania o charakterze strukturalnym bodźce zachęcające zintegrowane pionowo przedsiębiorstwo gazowe do podejmowania domniemanych zachowań antykonkurencyjnych nie zostałyby usunięte, co wiązałoby się z ryzykiem, że domniemane naruszenie nadal miałoby miejsce.
- (12) Ponadto ostateczne zobowiązania należy uznać za odpowiednie i proporcjonalne z uwagi na dużą liczbę odbiorców gazu na włoskich rynkach niższego szczebla oraz na rozmiar potencjalnych szkód, jakie mogą one ponieść.

⁽⁵⁾ Komisja doszła do wniosku, że spółkę Cassa Depositi e Prestiti Spa (zwaną dalej CDP) można uznać za odpowiedniego nabywcę TAG.

5. WNIOSEK

- (13) Decyzja stanowi, że w świetle zaproponowanych zobowiązań Komisja nie ma już żadnych podstaw do podejmowania innych działań i że postępowanie powinno zostać zamknięte, bez uszczerbku dla przepisów art. 9 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003.
-